

Könyvvizsgálat, kamara és a közeljövő

Dr. Pál Tibor / 2024. májusi lapszám

A könyvvizsgálók és a kamara aktuális helyzetéről rendszeresen tájékoztatjuk lapunk olvasóit. Tesszük ezt úgy, hogy figyelemmel kell lennünk arra a nyilvánvaló tényre, hogy – a kamarai adatszolgáltatás időzítéséből következően – egyelőre csak a 2022-es év könyvvizsgálói bevétel és jelentésszám adataiból szemlézhetünk, miközben egyes további információk, így például a friss könyvvizsgálói létszámadatok, vagy a kamarai gazdálkodás eredményei már rendelkezésünkre állnak. Ugyancsak lehetőségünk nyílik a kamara kapcsolatrendszeréről, valamint a következő időszakban előttünk álló feladatok elvégzésére történő felkészülésről szót ejteni.

A könyvvizsgálói piac alakulása

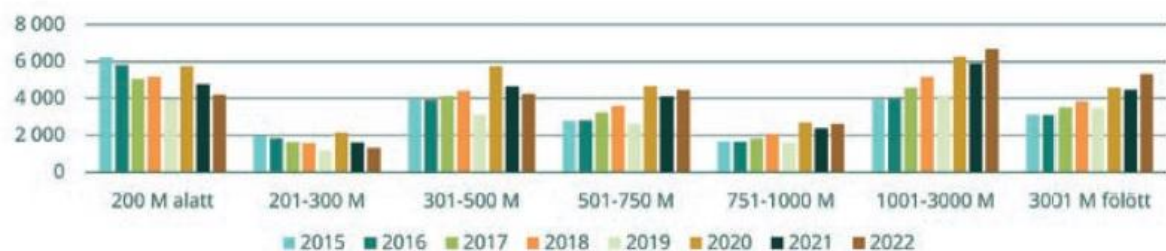
Mivel a könyvvizsgálók bevételeikről az adatszolgáltatás keretében minden év júliusában számolnak be, ebből következően jelenleg a 2022-es év adatai állnak rendelkezésre. Ebben az évben már lecsengett a járvány, de még nem volt kiugróan magas az infláció (a könyvvizsgálói szakma amúgy sem feltétlenül tartozik az inflációs hatásokra azonnal érvényesíteni képes gazdasági területek közé). Tovább folytatódott a 2010-es évek közepén megkezdődött piacbővülés, mind az egyéni vállalkozóként dolgozó könyvvizsgálóknál, mind a könyvvizsgáló társaságoknál nem nagymértékű, de folyamatos volt a jelentésszám, valamint a bevétel növekedés is. (A 2019-es adatok esetében figyelemmel kell lennünk a 2020 évi beszámoló feltöltés halasztásának hatására is.) Látható, hogy 2022-ben az egyéni könyvvizsgálók és a társaságok együtt közel harminckilencezer – jog szerinti – könyvvizsgálói jelentést bocsátottak ki.

A könyvvizsgált vállalkozások árbevétel adatait – a szokásos módon – sávokba rendeztük, de a jelenleg érvényes könyvvizsgálói értékhatárt meghaladó sávok bontását – a korábbi gyakorlathoz képest megváltoztattuk, annak érdekében, hogy a várhatóan bekövetkező könyvvizsgálói értékhatár-növekedés esetén jobban látható legyen a – jelenleg még nem ismert – határ alá kerülő vállalkozások száma. Mint tudjuk, valamint a táblázatokban is megtalálható, hogy a 2013–14-es értékhatár változtatást követően a vizsgált vállalkozások egy része továbbra is a könyvvizsgálók foglalkoztatása mellett döntött. Bár az ilyen jelentések száma csökken – vélhetően a cégek egy része visszakerült a határ fölé –, de továbbra is megmaradtak ezek a könyvvizsgálói feladatok is. Az is érzékelhető, hogy mind az egyéni könyvvizsgálók, mind a társaságok esetében a jelentésszámok növekedése inkább a magasabb sávokban jellemző.

KIBOCSÁTOTT JELENTÉSEK ÁRBEVÉTEL SÁVONKÉNTI BONTÁSBAN – EGYÉNI KÖNYVVIZSGÁLÓK

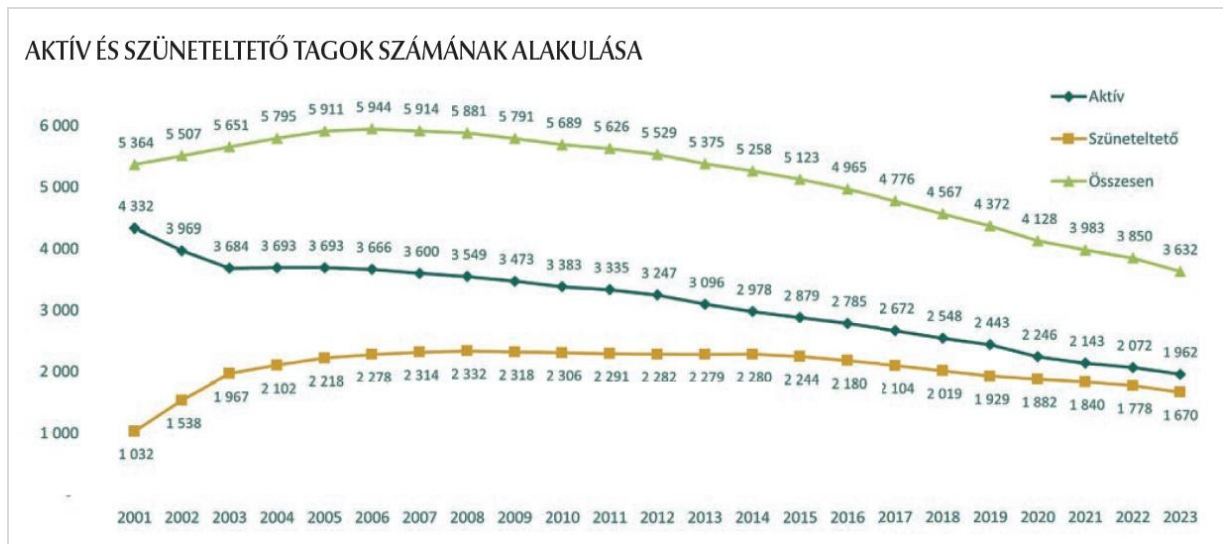

KIBOCSÁTOTT JELENTÉSEK ÁRBEVÉTEL SÁVONKÉNTI BONTÁSBAN – TÁRSASÁGOK

A kamarai létszám és korösszetétel, valamint a regisztrált társaságok számának változása

2023-ban is folytatódott a kamarai tagok létszámának csökkenése, valamint az egyes korosztályok arányainak az idősebb életkor felé történő eltolódása. Ez a közel két évtizedes tendencia túlnyomó részben nyilvánvalóan a tagok demográfiai összetételéből következik, de ebben a folyamatban egyre inkább szerepet játszanak a növekvő szakmai követelmények, valamint az elvárásként megjelenő informatikai készségek is.

A létszámcsökkenés minden kategóriában – aktív (1962 fő) és szüneteltető (1670) – azonos jellemzőket mutat. Nagyon hasonló arányok mellett, az egyszemélyes társaságok magas aránya következtében folyamatosan csökken a könyvvizsgálóként a kamaránál regisztrált cégek száma is. Az előző év végén a kamara 1260 ilyen társaságot tartott nyilván. Bár növekszik az okleveles könyvvizsgálói képzésre jelentkezők, valamint a kamarába a mentori rendszert követően – most már egyértelműen egyre inkább aktív státuszt választva – belépők száma, ez alacsony arányuk következtében összességében nem mutat jelentős pozitív irányú változást. Ennek, a valamint a korábban remélt és a kamara által folyamatosan javasolt társaságokba történő szerveződés, cégcsoportokba történő belépés elmaradása következtében a kamarai tagok korösszetétele az eddigiekhez hasonlóan továbbra is a magasabb életkort képviselő korosztályok felé tolódik.

TAGOK ÉLETKOR SZERINTI MEGOSZLÁSA

Tagok életkor szerinti megoszlása

Korcsoportok	Főfoglalkozású	Szűneteltető	Összesen	%
31-40 évesek	57	15	72	1,98%
41-50 évesek	219	187	406	11,18%
51-60 évesek	528	669	1 197	32,96%
61-69 évesek	739	601	1 340	36,89%
70+ évesek	419	198	617	16,99%
Összesen	1 962	1 670	3 632	

A kamara gazdálkodása, pénzügyi helyzete, fejlesztések, szolgáltatások

Hasonlóan az előző évekhez a kamara – kiegyensúlyozott, szabályos és szoros – gazdálkodása 2023-ban is pozitív eredményt tudott felmutatni, ugyanígy dolgoztak a kamara érdekeltségébe tartozó társaságok az MKVK Oktatási Központ Kft., valamint az Alkusz Kft., is. A kamara stabil működéséhez, a kamarai szolgáltatások fenntartásához és fejlesztéséhez volt, van és szándékunk szerint a következő időszakban is lesz megfelelő forrás. A magas infláció ellensúlyozására, a színvonalas munka további biztosítása érdekében növeltük a kamarai munkavállalók javadalmazását.

Folytattuk a kamarai informatikai rendszer fejlesztését, erőforrásokat áldoztunk a jogszerűtlen könyvvizsgálói tevékenységek feltárására. Fenntartottuk és fejlesztettük a jogtár és a cégtár tagok számára történő biztosítását, a továbbképzésekhez szükséges szakmai anyagokat, szakmai állásfoglalásainkat, az elektronikus aláíráshoz történő hozzáférést, biztosítottuk a konzultációs szolgálatot, a SZAKma folyóiratot és más korábbi szolgáltatásainkat is.

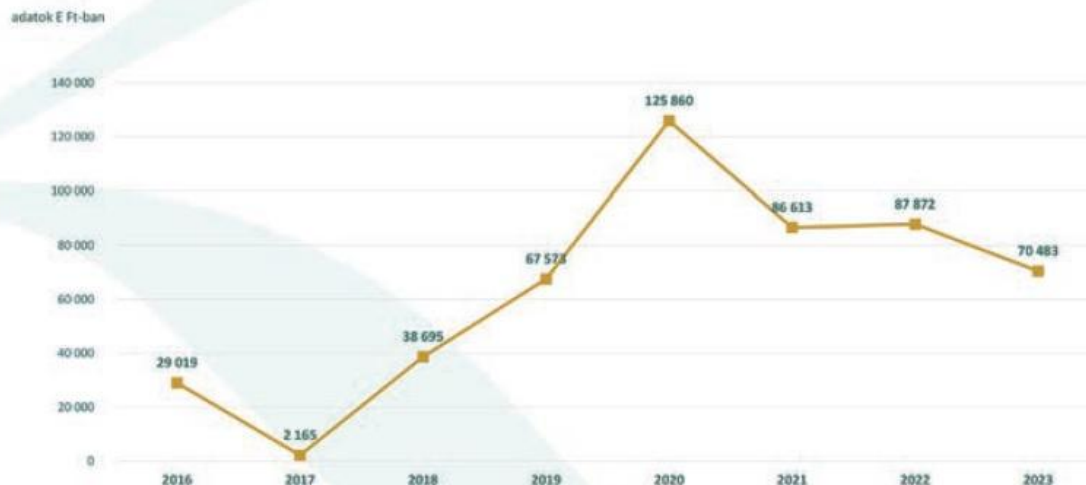
Versenyfelügyeleti eljárás

A 2022 nyarán indult versenyfelügyeleti eljárás 2023 legvégén lezárult, pontosan olyan, a kamarára nézve pozitív eredménnyel, amilyennel vártuk. A Gazdasági Versenyhivatal első lépésként többek között (elnevezését tekintve) előzetes értesítés nélküli helyszíni szemlét – a kamara álláspontja szerint ténylegesen, jogilag aggályos módon előzetes törvényszéki engedély nélküli helyszíni kutatást („hajnali rajtaütést”) – tartott a kamara székhelyén. Sem ez, sem a hivatal további – a kamara részéről komoly anyagi és személyi erőforrásokat igénylő – vizsgálata semmilyen

elmarasztalásra okot adó kamarai tevékenységet sem tárt fel, mivel – ahogyan azt folyamatosan kommunikáltuk – ilyen nem is volt és jelenleg sincs.

A KAMARA ÉVES EREDMÉNYEI 2016-TÓL

A kamara éves eredményei 2016-tól

A várható események kezelése

A 2013–14-es könyvvizsgálói értékhatár emelése után is folyamatosan jelentek meg különböző elképzelések arra nézve, hogy hogyan alakuljon az a határ, amely az árbevételt tekintve szabályozza az egyes vállalkozások könyvvizsgálói kötelezettségét. Ezeket eddig a sikerült a helyükön kezelni, köszönhetően elsősorban a Pénzügyminisztérium szakmai vezetésének. Az elmúlt évben azonban figyelemmel az Európai Unióban és hazánkban is megjelenő inflációs hatásokra, deregulációs törekvésekre, adminisztrációs tehercsökkentési javaslatokra, valamint a más – egyébként lényegesen eltérő gazdasági szerkezetű – tagországokban érvényes értékhatárookra, felerősödtek az emelésre irányuló törekvések, amelyek eredményeképpen várhatóan a következő évtől változik a könyvvizsgálói értékhatár, illetve kiegészülnek a megállapítására vonatkozó előírások.

E mellett már korábban ismertté vált, hogy a 2025-ös évről összeállított beszámolóknak a könyvvizsgálótól kezdődően kötelezően bevezetésre kerül az elektronikus aláírás, valamint minden jog szerinti könyvvizsgálatra kiterjesztésre kerül a könyvvizsgálói jelentést alátámasztó dokumentumok digitális archiválási kötelezettsége is. Ezek a döntések – bár a könyvvizsgálói tevékenység elvégzésében nem jelentenek új szakmai, vagy módszertani feladatokat –, de kétségkívül nehéz helyzetbe hoznak sok, elsősorban egyedül dolgozó könyvvizsgálót. Ez egyrészt azt jelenti, hogy a kamarának ki kell alakítania azokat a szakmai és anyagi támogatási formákat, amelyekkel – a korábbi szolgáltatások további biztosítása mellett – támogatnia tudja

tagjait a követelmények teljesítése során, másrészt az előzőkkel is összefüggő várható további taglétszám-csökkenés szervezeti és anyagi kérdéseinek megoldására is fel kell készülnünk.

Irodalom:

Hegedűs Mihály: A COVID-19 járvány okozta hatások a számvitelre és a beszámolóképzésre

In: Kovács, Tamás; Szóka, Károly (szerk.) XIV. Soproni Pénzügyi Napok: „Gazdaságvédelem és pénzügyi kiutak” pénzügyi, adózási és számviteli szakmai és tudományos konferencia: Konferenciakötet Sopron, Magyarország: Soproni Felsőoktatásért Alapítvány (2020) pp. 90-97., 8 p.